

Välkommen till skrivkursen

Skriv om ditt liv

Studiecirkelmaterialet till *Skriv om ditt liv* är framtagen av Elisabeth Fransson Malm tillsammans med Studieförbundet Bilda.

Skriv om ditt liv

Alla människor har en historia att berätta. I den här kursen är ni själva huvudpersoner och ska göra en resa bakåt i tiden. Det viktiga här är innehållet i det ni skriver och ni kommer att få tips exempelvis om hur man organiserar en text och om hur man kan göra en beskrivning mer levande. Vad ni vill berätta om bestämmer ni helt själva. Oavsett vad ni berättar om ska berättelsen landa i era egna tankar och upplevelser.

Kurstillfälle 1

Att reflektera över sitt liv

Att reflektera över sitt liv kan ge nya insikter om en själv, tiden och sammanhanget man har levt i. Här är några frågor som kan vara till hjälp.

Berätta om:

- Platser du känner väl till som t.ex. uppväxtort och platser där du bott.
- Vilken åldersgrupp du själv tillhör och händelser i tiden
- Människor du har känt och känner väl; ålder, kön och karaktärsdrag
- Yrke/yrken du har arbetat inom
- Speciella kunskaper och fritidsintressen
- Sammanhang du deltagit i, t ex föreningar och kyrkor.

Kom igång med skrivandet

- Skriv ned dina osorterade tankar, Skriv t. ex. om olika händelser och personer
- Skriv på, rätta inte så mycket
- Fråga andra om dig själv
- Titta på gamla foton – helst på dig själv
- Rätta till slut och ordna dina tankar

Detta kapitel belyser vårt livs olika erfarenheter och hur det vi fått med oss genom nära relationer och situationer påverkar oss i våra minnen och längtan.

Allmänt om textindelning

Textindelning – eller disposition – är viktig för göra texten intressant för läsaren. Du en bör ha med en inledning, en huvuddel och en avslutning.

Inledning (Presentation)

Den som läser berättelsen måste få en vink om vad den handlar om. Syfta inte på rubriken. Vad är det du vill berätta om?

Huvuddel (Här skriver du det viktigaste du vill säga)

Avslutning (Summera det du sagt)

Reflektera gärna över vad det du beskriver gett dig. Insikter?

Hur kan man inleda en text?

- Börja från början
- Börja från slutet av det du vill berätta
- Börja med en kort miljö- eller personbeskrivning
- Börja med reflektion eller en känsla

Uppgift

Uppgiften till nästa gång blir att skriva två dataskrivna sidor om den tidiga barndomen. Barndomen är utgångspunkten för våra liv och den präglar oss.

Låt oss börja där. Välj ett av följande tre ämnen:

1. **Min tidiga barndom**

Födelseort, familj, uppväxtmiljö, kläder, mat, vardagsliv i korthet och kan du exempelvis ta upp här.

2. **Några minnen från min tidiga barndom**

Finns det något särskilt viktigt du minns? Här får du brodera ut texten med mer detaljer. Tänk på att ta med flera sinnesintryck, exempelvis syn, hörsel, lukt och smak. Varför har dessa minnen stannat kvar hos dig, tror du?

3. **En vanlig dag i mina tidiga barnaår**

Vardagliga rutiner mat, sömn, lekar, aktiviteter, hushållsarbete, dina tankar och känslor kan du fundera över. Vad var viktigt för dig?

Kurstillfälle 2 och 3

Barndomen är viktig för oss alla. Nu går vi vidare och berättar om vad som hände sedan. Växla gärna mellan att berätta och att beskriva. Reflektioner insprängda i berättelsen eller i en avslutning ger ofta texten ett lyft. Oavsett ämne bör dina egna upplevelser och tankar finnas med.

Här är tre ämnen att välja på. Välj ett !

- **Mina skolår**

Vilka skolformer gick du i? Hur såg skolbyggnaden ut? Minns du någon händelse? Glädjeämnen, svårigheter, lärare, kompisar etc fritid?

- **Så blev min tonårstid**

Vad var viktigt för dig då? Berätta om intressen och kompisar. Vilka tankar hade du om framtiden? Vad betydde skolan för dig? Vad betydde fritiden?

- **Vad mitt yrkesliv betytt för mig**

Varför valde du ditt yrke/yrken? Lång utbildning eller erfarenhet i livets skola – eller både och.... Hur har du trivts i arbetslivet? Viktiga insikter? Har verksamheten ändrats från då till nu?

Till tillfälle nummer tre kan du välja något av de tidigare ämnena som du inte skrivit om. Du får här ytterligare tre förslag:

- **Min familj**

Hur ser din familj ut och hur har familjen format ditt liv?

Berätta om familjemedlemmar och beskriv något av vad ni upplevt tillsammans?

- **Mitt liv i kyrkan/frikyrkan**

Beskriv de aktiviteter du deltagit i. Ta gärna med någon händelse eller beskriv en person som betytt mycket för dig.

Vad har varit positivt? Finns det något som har varit mindre bra?

Vad betyder din tro för dig?

- **Några händelser som ändrade mitt liv**

Minns du något särskilt som har bitit sig fast i minnet?

Mer om berättande

Hur man kan utforma en avslutning som läsaren minns

- Sammanfatta innehållet
- Ta med (betona) det allra viktigaste
- Blicka framåt
- Övrraska läsaren med något oväntat

Beskrivningar ger liv

Personbeskrivning

- **Yttre egenskaper**
Utseende, klädsel, tal, gester och hållning
- **Inre egenskaper**
Personlighet, temperament, kunskaper, erfarenheter
- **Miljöbeskrivning**
Smak, lukt, känsel, hörsel, syn
Några exakta detaljer

Kurstillfälle 4

Kursen fortsätter och ni har nu kommit igång med skrivandet.

Ni kommer att få tips hur man kan variera meningsbyggnaden och binda samman meningar för att språket ska flyta lätt. En text mår också bra av att delas upp i stycken. I centrum är fortsatt era texter som vi läser upp. Fikat är förstås också viktigt!

Ni kommer att gå vidare med att använda de ämnen ni redan fått, men här kommer ytterligare några. Du får skildra personer eller berätta om fritiden. Växla mellan att berätta och att beskriva.

- **En människa som betytt mycket för mig**

Tänk på både yttre och inre egenskaper och hur den människan stöttat dig eller inspirerat dig. Vi behöver ju förebilder i stort och smått! Det bör handla om en person du känner väl.

- **Några betydelsefulla personer i mitt liv**

Beskriv dina relationer till de människorna. Yttre och inre egenskaper bör finnas med. Någon händelse kan ge liv till berättelsen.

- **Vad vänskap har betytt för mig**

Vad kännetecknar en god vän och vad har vänskap gett dig? Beskriv en eller några vänner och nämn något om karaktärsdrag och utseende. Någon typisk händelse?

- **Mitt stora fritidsintresse**

Ämnesområde väljer du givetvis själv. Du kan skriva om musik, sång, teater, fiske, friluftsliv, föreningsliv etc. Beskriv det du upplevt och fundera över hur ditt liv har berikats av det du fått vara med om.

Och så några tips....

Variera ordföljden – vänd på meningarna

Om man ska börja en mening börjar vi gärna med ett namn, han eller hon, hennes eller hans. I vårt fall blir det ofta jag. Det fungerar när du talar, men om alla meningar i en text börjar så kan man som läsare uppleva att det blir enformigt.

Här kommer ett exempel, möjligen lite övertydligt:

Stina kom hem vid femtiden, helt utmattad efter en stressig dag på jobbet. Hon var mycket trött men det var mycket att göra. Hennes barn skulle snart komma hem från skolan och maten måste lagas. Hon visste att hennes man skulle komma hem sent.

Första meningen kan exempelvis ändras så här:

- *Efter en stressig dag på jobbet kom Stina hem vid 5-tiden, helt utmattad.*
- *Vid fem-tiden kom Stina hem helt utmattad efter en stressig dag på jobbet.*
- *Helt utmattad kom Stina hem vid fem-tiden efter en stressig dag på jobbet.*

Bind ihop meningar

Det kan vara effektivt att skriva mycket korta meningar, men tänk på att binda ihop ibland med och, men, eller, eftersom, för att osv.

Dela upp texten i sammanhängande stycken

En tättskriven sida i en text blir tungläst utan styckeindelning. Dela in texten! Ta med i ett stycke meningar eller ett sammanhang som hör ihop. Markera nytt stycke med att hoppa över en rad eller genom att dra in det nya stycket en bit på raden. Tänk också på att inte börja varje mening med ny rad, det kan också störa läsaren.

